

OO	32
01	

SELECTIEBESLISSING

bij de Open Oproep tot kandidatuurstelling 32 | 2016, projectgebonden selectie m.b.t. het project 01: Volledige studieopdracht voor de ontwikkeling van een visie op onthaal, beleving en werking van de Rubenssite met uitwerking van een nieuw onthaalconcept.

---

1 GEGEVENS MET BETREKKING TOT DE PROCEDURE

1.1 De open oproep tot kandidatuurstelling 2016/32 werd uitgeschreven op 06/07/2016 door de Vlaamse Overheid, voor wie optreedt de Vlaams Bouwmeester, Grasmarkt 61 te 1000 Brussel.

1.2 AARD VAN DE OPDRACHT

Overheidsopdrachten, diensten: landschapsarchitectuur, diensten van stedenbouw en bouwkundige diensten - CPC indeling categorie 12

1.3 GUNNINGSWIJZE

De oproep tot kandidatuurstelling om op een lijst van geselecteerde kandidaten te worden opgenomen voor uitvoering van diensten inzake landschapsarchitectuur, stedenbouw en bouwkunde, gebeurt op grond van de ontwerpenwedstrijd volgens de artikels 3, 10° en 33, § 1 van de wet overheidsopdrachten en bepaalde opdrachten voor werken, leveringen en diensten van 15 juni 2006, de artikels 140 t.e.m. 145 van het koninklijk besluit plaatsing overheidsopdrachten klassieke sectoren van 15 juli 2011 en de artikels 66 tot en met 74 van de Richtlijn 2004/18/EG van 31 maart 2004, gevolgd door een onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking op grond van artikel 26, § 1, 4° van de wet overheidsopdrachten en bepaalde opdrachten voor werken, leveringen en diensten van 15 juni 2006.

1.4 BEKENDMAKING

Aankondigingsbericht

Verzending van de aankondiging naar het Publicatieblad van de Europese Unie: 06/07/2016.

Publicatiedatum

Open Oproep 3203 werd gepubliceerd in het Publicatieblad van de Europese Unie op 15/07/2016 onder nummer 2016/S 135-243749.

Een infobrochure met per project foto's van de locatie, de timing, het maximale projectbudget en de toegestane honorariumvork is gedurende de periode van kandidatuurstelling, toegankelijk op www.vlaamsbouwmeester.be.

1.5 UITERST TIJDSTIP EN PLAATS VAN DE INDIENING VAN DE KANDIDATUREN

De kandidaten¹ dienden uiterlijk op 28/08/2016 om 23.00 uur hun kandidatuur in te dienen ten aanzien van de Vlaams Bouwmeester, Grasmarkt 61 te 1000 Brussel.

2 OVERZICHT VAN DE KANDIDATUREN

2.1 UITSLAG VAN DE INDIENING VAN DE KANDIDATUREN

Volgende kandidaturen werden niet geldig bevonden en niet opgenomen in de lijst van kandidatuurstelling:

Geen enkele kandidaat werd niet geldig bevonden.

2.2 Specifiek voor het project 01 waren er 57 geldige kandidaturen. De lijst van deze geldige kandidaturen die voor dit project aan de minimumeisen voldoen, wordt toegevoegd als bijlage.

3 GESCHIKTHEID VAN DE KANDIDATEN

3.1. DE UITSLUITINGSGRONDEN

Alle op de lijst opgenomen kandidaten hebben de ondertekende verklaring bijgevoegd i.v.m. de omstandigheden vermeld in de artikels 61 t.e.m. 66 van het koninklijk besluit plaatsing overheidsopdrachten klassieke sectoren van 15 juli 2011 (de uitsluitingsgronden).

3.2. IN TE DIENEN DOCUMENTEN EN INLICHTINGEN

Alle op de lijst opgenomen kandidaten hebben de volgende documenten en inlichtingen verschaft:

- 1 het deelnemingsformulier behoorlijk ingevuld en ondertekend door de bevoegde persoon of personen,
- 2 inlichtingen en gegevens m.b.t. bureaupresentatie zoals: bureausamenstelling, bureau-uitrusting, opdrachtenportefeuille en de interne organisatie,

---

¹ Chronologisch overzicht van de gehanteerde terminologie:

1 De kandidaat: de ontwerper/ontwerpteam die zijn kandidatuur stelt conform de deelnemingsvoorwaarden, voor één of meerdere projecten die via de procedure 'Open Oproep' aangekondigd werden.

2 De geldige kandidaat: de kandidaat die voldoet aan de minimumeisen en de uitsluitingcriteria.

3 De geselecteerde de geldige kandidaat die geselecteerd wordt op basis van de selectiecriteria.

4 De inschrijver: de geselecteerde die een offertevoorstel indient.

5 De laureaat: de inschrijver die door de jury op basis van de beoordelingscriteria, aangeduid wordt als laureaat.

6 De voorkeursbieder: de laureaat die op basis van de gunningscriteria het best geplaatst is en door de opdrachtgever uitgenodigd wordt voor verdere onderhandeling.

7 De opdrachtnemer: de voorkeursbieder aan wie de opdracht toegewezen wordt.

- 3 een portfolio van ontwerpen en realisaties (de projecten kunnen zowel realisaties zijn als niet gerealiseerde ontwerpen),
- 4 de opgave van de projecten waarvoor men kandideert.

3.3 DE MINIMUMEISEN

De kandidaten dienen in hun kandidaatstelling aan te geven of zij zelf beschikken over de nodige gespecialiseerde technische expertise, of dat zij daarvoor gaan samenwerken met een studiebureau. Daarbij dienen de kandidaten dan wel uit te leggen hoe zij dit zien en met wie zij dan eventueel zouden werken (desgevallend onder de opgave van een lijst van studiebureaus waarmee samenwerking wordt overwogen).

Alle op de lijst opgenomen kandidaten hebben een portfolio met minimum 3 referentieopdrachten, al dan niet gelijkaardig, en in eigen naam, ingediend.

4 PROJECTGEBONDEN SELECTIE:

Selectie van minimaal drie en maximaal zeven ontwerpers met het oog op deelname aan de beperkte ontwerpenwedstrijd.

4.1 DE PARTIJEN EN HUN VERTEGENWOORDIGING

4.1.1 De opdrachtgever:

De stad Antwerpen vertegenwoordigd door het College van Burgemeester en Schepenen, voor wie optreedt de heer Bart De Wever, burgemeester, bijgestaan door de heer Roel Verhaert, stadssecretaris.

Deze partij, hierna 'opdrachtgever' genoemd, heeft volgend administratieve adres:
Grote Markt 1, 2000 Antwerpen.

De opdrachtgever machtigt de bevoegde ambtenaar, de mevrouw Inge Denecker, om als leidend ambtenaar in zijn naam op te treden.

4.1.2 De Vlaams bouwmeester, Leo Van Broeck, voorzitter van de selectiecommissie, met als administratief adres Arenbergstraat 9 te 1000 Brussel.

4.2. DE SELECTIECRITERIA

Aan de hand van de ingediende documenten worden volgende selectiecriteria onderzocht en getoetst aan de ambities van de opdrachtgever:

- 1 de algemene ontwerpmatige deskundigheid met betrekking tot de projectopdracht,
- 2 de vakbekwaamheid,
- 3 de relevante ervaring.

4.3 DE SELECTIE

De selectie van de vier ontwerpers | ontwerpteams vond plaats in Atelier Bouwmeester, Ravensteingalerij 54-59 te 1000 Brussel op 14/10/2016.

De opdrachtgever, vertegenwoordigd door:

- Johan Veeckman, Monumentenzorg Stad Antwerpen
- Jan Rombouts, Kabinetsadviseur Kabinet Cultuur, Stad Antwerpen
- Seda Malef, Stadsbeheer Stad Antwerpen

selecteerde op advies van de Vlaams Bouwmeester volgende ontwerpers | ontwerpteams :

- 1 **Bureau Bureau 6a architect, London, United Kingdom**
- 2 **Bureau Architectenbureau K. van Velsen B.V., Hilversum, Nederland**
- 3 **Bureau Robbrecht en Daem architecten, Gent**
- 4 **Bureau Bovenbouw Architecten, Antwerpen**
- 5 **Bureau Beckers Noyez Architecten, Bornem**

4.4 MOTIVERING

Voor de geselecteerden geldt dat hun kwaliteiten conform de gehanteerde selectiecriteria aansluiten bij de verwachtingen en uitgangspunten van de opdrachtgever vervat in de projectdefinitie. Omwille van de volgende redenen beantwoorden de volgende ontwerpers | ontwerpteams in het licht van de selectiecriteria het meest aan de verwachtingen en uitgangspunten van de opdrachtgever:

1 **Bureau Bureau 6a architect**

Selectie criterium 1:

de algemene ontwerpmatige deskundigheid met betrekking tot de projectopdracht

6a architects werd in 2001 gesticht door Tom Emerson en Stephanie Macdonald nadat zij elkaar leerden kennen op het Royal College of Art in London. Ze zijn ondertussen uitgegroeid tot een van de gewaardeerde architectuurbureaus in het Verenigd Koninkrijk. Ze ontwikkelden op korte tijd een uitstekende reputatie en referentie in de Britse architectuurpraktijk door hun gevoelige omgang met complexe historische context en de integratie van nieuwe gebouwen, kwaliteitsvolle scholen en culturele instellingen.

Hun gevoeligheid met de context uit zich ook op landschappelijke locaties en opdrachten zoals de uitbreiding van de Cowan Court van het Churchill College, University of Cambridge 2008-2016. Hun nieuw gebouw is een hedendaags vormgegeven 'Grossform', die toch via zijn vormgeving, materialisatie en kleur aansluiting zoekt bij het bestaande brutalistische gebouw uit de zestiger jaren. Ze gebruiken daarbij oude en toch vernieuwende materialen zoals de houten gevelbekleding die qua kleur en textuur prachtig aansluit bij de baksteen en met ruwe planken bekist beton van de bestaande bouw. Ze schuwen daarbij ook niet het gebruik van het ornament. Het gebouw heeft in de gebrande houten gevelbekleding een decoratieve afwerking door blank geschuurde elementen. Eenzelfde herdenken en hergebruiken van historische technieken en plezier in verfijnde decoratie zien we in de gietijzeren bekleding voor de winkelpui voor Paul Smith in London, die een grote affiniteit vertoont met de gevel van dit Georgian pand. Deze aanpak formuleerden ze in een eerste essay, uitgegeven als boek, met de sprekende titel 'Never Modern' (Zürich, 2014). "To inject new life in older forms" schrijven ze, verwijzend naar elementen van hun leermeesters Tony Fretton en

Caruso St. John. Ze voelen zich zeker geen kunstenaars, maar worden eerder gedreven door hun nieuwsgierigheid.

6a architects motiveert zijn kandidatuur met hun aanpak en reputatie op het vlak van bouwen in historische context en met gevoeligheid voor het inpassen van gebouwen in waardevolle sites en gebouwen. Zij zijn zeer gemotiveerd om hun aanpak voor te stellen voor de iconische Rubenssite. Ze verwijzen daarvoor ook naar drie belangrijke referenties op vlak van cultuur en kunsten zijnde drie belangrijke kunstgalerijen, waarvoor zij projecten realiseerden: Raven Row, the Fashion Gallery at the V&A and the South London Gallery.

Hun werkwijze is gegroeid door de samenwerking met musea en kunstinstellingen waarbij ze te maken kregen met het bouwen van nieuwe constructies in delicate context en waardevol historische gebouwenbestand. Ze zouden met plezier een bijdrage willen leveren de verdere evolutie van de Rubenssite.

Zij hebben de intentie om samen te werken met het Antwerpse Bureau Bouwtechniek als onderaannemer en zullen passende samenwerkingen aangaan waar nodig, nadat zij kennis hebben kunnen nemen van het projectdossier op de briefing.

Met deze aanpak en gevoeligheid voor historische architectuur, technieken en vormgeving kan men van dit team een verrassend en toch vertrouwd concept verwachten dat verder bouwt op de architectuur van het Rubenshuis en de site.

Selectie criterium 2:

de vakbekwaamheid

6a architects werd voor hun aanpak gepubliceerd, tentoongesteld en gevraagd voor lezingen. De stichter Tom Emerson is tevens professor aan de internationaal zeer hoog aangeschreven ETH (Eidgenössische Technische Hochschule) in Zürich, Zwitserland.

Ze wonnen met hun werk grote nationale en internationale prijzen zoals de RIBA Awards, meerdere nominaties voor de European Union prijs voor hedendaagse architectuur, de Mies Van der Rohe Award (2010, 2013 & 2015). 6a architects won de Schelling Medal for Architecture in 2012. Het werk, maar ook hun theorie en geschriften van Tom Emerson werden internationaal tentoongesteld en gepubliceerd.

Selectie criterium 3:

de relevante ervaring

De projecten van 6a architect' gaan van particuliere woningen, over exposities en belangrijke culturele infrastructuur tot publieke gebouwen. Actuele projecten waaraan ze werken zijn de uitbreiding van het international arts centre MK Gallery in Milton Keynes, twee appartementsgebouwen in de Hafencity in Hamburg Duitsland, momenteel de grootste binnenstedelijke ontwikkeling in Europa en meerdere kunstgalerijen, residentiële en modeprojecten. Momenteel werken ze ook aan een tuin voor de South London Gallery in samenwerking met de kunstenaar Gabriel Orozco, waarvan de opening voorzien is in 2016. Ander recent werk zijn: New Court for Churchill College, University of Cambridge (2016), a Photography Studio for Juergen Teller (2016), Sadie Coles HQ Davies Street (2015), Cast Iron Shopfront for Paul Smith (2013), Tree House (2013) winner of RIBA London Special Award 2013.

Het eerder vermelde werk voor drie galerijen: Raven Row (RIBA Award 2011), Fashion Gallery at the V&A (Mies van der Rohe Award nomination 2012) en South London Gallery (New London

Architecture Award 2011), wordt vervolledigd met nog lopende tweede fases voor de South London Gallery en MK Gallery in Milton Keynes.

2 Bureau Architectenbureau K. van Velsen B.V.

Selectie criterium 1:

de algemene ontwerpmatige deskundigheid met betrekking tot de projectopdracht

Ieder ontwerp van Koen van Velsen architecten is altijd een specifieke oplossing passend bij de locatie, het programma, het budget en de wensen van de gebruikers en de opdrachtgever. Ze willen maatwerk leveren. Koen van Velsen architecten heeft sinds de oprichting een gevarieerd oeuvre opgebouwd van cultuur tot kantoren, van nieuwbouw tot renovatie en restauratie, van architectuur tot landschap en masterplanning, verschillend in schaal en complexiteit. Meer en meer zijn ze betrokken bij grote publieke opgaven. Naast maatwerk voor de opdrachtgever is ook de aandacht voor de inpassing van het gebouw in de omgeving, de ruimtelijke beleving een constante. Ze focussen op het ontwerpen van specifieke oplossingen en streven daarom geen vaste architectonisch signatuur na.

Volgens dit team vraagt het Rubenshuis om een ruimte waar de bezoekers optimaal kunnen worden onthaald, die tegelijk een logische routing mogelijk maakt en van waaruit de verschillende delen van het museum ook onafhankelijk van elkaar kunnen worden bezocht. Onder meer middels hun recente projecten voor Paleis het Loo en het Universiteitsmuseum in Utrecht heeft dit team hier veel ervaring mee. Dit gaat van het overleg, vervolgens een basisidee tot de verfijnde uitwerking, detaillering en uitvoering. Dit laatste vinden ze essentieel op een voorname en gevoelige locatie als de Rubenssite. Ze zijn gemotiveerd om te zoeken naar de ingreep die de beleving van het Rubenshuis als dag-attractie versterkt, bestaande knelpunten oplost en het complex overzichtelijk maakt, de bestaande gebouwen en tuinen maximaal respecteert en van het complex een nieuwe museale sensatie maakt.

Het gebruik van een gebouw bepaalt het succes. Een goede samenwerking is hierom essentieel. Goed luisteren en de juiste vragen stellen vinden zij hierbij belangrijker dan overtuigend een mening presenteren.

Met deze houding, de correcte analyse van de ontwerpogave en de referentie van Het Loo kan men van dit team een degelijk voorstel verwachten dat uitgaat van de behoeften van de gebruiker en door zijn voorname uitstraling een kwaliteitsvolle toevoeging wordt op de Rubenssite.

Selectie criterium 2:

de vakbekwaamheid

Koen van Velsen architecten heeft sinds de oprichting een rijk en gevarieerd oeuvre opgebouwd: van cultuur tot woningbouw, van zorg tot educatie en van infrastructuur tot kantoren.

Tussen 2009 en 2015 bekleedde Koen van Velsen namens NS en ProRail de functie van Spoorbouwmeester. Koen van Velsen architecten was in 2013, 2011, 2003, 1992 en 1990 met diverse gebouwen genomineerd voor de internationale European Union Prize for Contemporary Architecture - Mies van der Rohe Award.

Van januari tot september 2015 was Koen van Velsen plaatsvervangend Rijksbouwmeester en maakte hij deel uit van het College van Rijksadviseurs.

Hoewel Koen van Velsen architecten steeds meer werkt aan (grote) publieke opgaven, verschillen de projecten sterk in schaal, programma, uitstraling en complexiteit. Als gevolg van het ontwerpen van specifieke oplossingen ontbreekt een vaste stempel of architectonisch signatuur. Groot of klein, renovatie of nieuwbouw, publiek of privaat: ieder project krijgt de aandacht die het nodig heeft. Ondanks de verscheidenheid hebben de projecten van Koen van Velsen architecten ook veel overeenkomsten, zoals de aandacht voor de inpassing van het gebouw in de omgeving, samenhang, beleving, ruimtelijke kwaliteit en materialisatie en detail.

Selectie criterium 3:

de relevante ervaring

Dit team beschikt over een unieke en zeer belangrijke referentie: de geplande uitbreiding en renovatie en het gerealiseerde nieuwe onthaalpaviljoen aan Paleis Het Loo, in Apeldoorn, Nederland. Daarnaast is ook het Universiteitsmuseum in Utrecht, maar ook het revalidatiecentrum Groot Klimmendaal in Arnhem (Hedy d'Anconaprijs 2010, Mies van de Rohe award 2011) een sterke referentie, evenals het gebouw voor de openbaar vervoer terminal in Breda.

3 Bureau Robbrecht en Daem architecten

Selectie criterium 1:

de algemene ontwerpmatige deskundigheid met betrekking tot de projectopdracht

Robbrecht en Daem heeft een breed scala aan projecten over een periode van meer dan 30 jaar voltooid. Het thema in hun werk is de relatie die ze onderhouden tussen hun architectonische ontwerpen en beeldende kunst. Robbrecht en Daem architecten maken met hun constructies statements in een brede culturele context van wetenschap en kunst. Met hun projecten bewijzen ze dat juist door een krachtige, hedendaagse interventie je het waardevolle omringend patrimonium met meer respect kunt bestendigen. Het ontwerpteam is uitermate geïnteresseerd in het maken van prototypische ruimtes voor de creatie en de verbeelding van 'cultuur' in haar meest diverse varianten. Ze vinden het bijzonder een project te maken waar zowel 'creatie', als 'bewaring' en 'openstellen' samenkomen.

Volgens hun motivatie wordt hun werk - hoe innovatief ook - sterk geïnspireerd door historische stijlperiodes, zoals de barok. Ze zijn enthousiast om de Rubenssite te herdenken als museale infrastructuur. Ze benaderen uniek patrimonium onder het motto: 'we change a lot to change nothing at all'. Ze willen hedendaagse architectuur op precieze wijze in deze context inpassen. Ze tonen een sterke interesse in het botanische en de verbeeldende kracht van horticultuur en zijn geboeid door de verscheidene programmaonderdelen die de opgave rijk is. Het complexe, gelaagde en van oorsprong middeleeuwse stadswaefsel in en rond de site is een typische context waarin zij opereren en steeds emblematische projecten realiseerden die een grote stedelijke betekenis kregen.

Met deze visie valt van dit team een kwaliteitsvolle bijdrage en een architecturaal sterk voorstel te verwachten dat werk maakt van de Rubenstuin als troef van het patrimonium.

Robbrecht en Daem verzorgt het masterplan voor beleving, alsook het gebouw- en tuinontwerp. Voor restauratieaspecten hebben ze de intentie om samen te werken met Callebaut; voor

innovatieve en duurzame technieken met Pijpaert en Greisch, als studie bureau voor stabiliteit, deelt hun ruime ervaring met beschermd patrimonium.

Selectie criterium 2:

de vakbekwaamheid

Het architectenbureau Robbrecht en Daem, opgericht door Paul Robbrecht (°1950) en Hilde Daem (°1950) in 1975. Johannes Robbrecht is derde partner sinds 2012. Anno 2016 werken meer dan vijfenveertig medewerkers.

Robbrecht en Daem architecten ontvingen diverse prijzen en onderscheidingen. In 1997 kregen ze samen met M-Jose Van Hee de Vlaamse Cultuurprijs voor Architectuur. In 2008 ontvingen ze de International Klippan Award voor de reconversie van een oud dagboek in een kleine concertzaal voor kamermuziek in Gaasbeek. Hun realisaties vonden weerklank in tal van vaktijdschriften en tentoonstellingen.

Robbrecht en Daem architecten heeft een sterk oeuvre ontwikkeld dat ook op internationaal niveau tot de belangrijke bureaus gerekend wordt.

Van in de beginjaren werkt het duo Paul Robbrecht en Hilde Daem aan de ontwikkeling van een doorgedreven visie op kleurgebruik, maatvoering en materialiteit. Deze geheel eigen 'architectuurtaal' verschaft hun realisaties een grote mate van 'autonomie': ze onderscheiden zich van de (bebouwde) context door materie, zwaarte en precisie. Architectuur is voor Robbrecht en Daem niet efemeer, maar geeft de gebruiker een gevoel van omhulling, bescherming en comfort. Toch is hun architectuur niet wars of al te eigennuttig, maar treedt steevast in dialoog met de omringende context. Robbrecht en Daem architecten focust weloverwogen op het programma, de projectvraag, de bebouwde omgeving, het omliggende landschap, een te integreren kunstwerk. Dat maakt hun architectuur ook dagdagelijks, huiselijk en bovenal dienstbaar: passend als een handschoen.

Selectie criterium 3:

de relevante ervaring

De renovatie van de Whitechapel Gallery in London, de uitbreiding van het museum Boijmans Van Beuningen Rotterdam, het concertgebouw in Brugge, de stadshal in Gent, het paviljoen in Middelheim Antwerpen, de kamermuziekzaal in Gaasbeek en het Felixarchief in Antwerpen zijn stuk voor stuk referenties voor cultureel waardevolle gebouwen.

4 Bureau Bovenbouw Architecten

Selectie criterium 1:

de algemene ontwerpmatige deskundigheid met betrekking tot de projectopdracht

Bovenbouw heeft een sterke reputatie opgebouwd met vernieuwende ontwerpen voor gebouwen, zowel publieke als private. Bovenbouw realiseerde een brandweerkazerne, een renovatie van een politiekantoor, een containerpark allen in Antwerpen. In Antwerpen-centrum renoveert Bovenbouw drie historisch waardevolle 19de eeuwse panden op de Leysstraat voor AGVespa tot 8 individuele wooneenheden en 2 winkelruimtes. Daarbij worden de karakteristieke elementen behouden en in de verf gezet en omzichtig gekoppeld aan hedendaags gebruikscomfort. Ook hun offerte voor het

Antwerpse Stadhuis presenteerde een vernieuwende visie en een secure omgang met historische patrimonium.

Hun voornaamste motivatie in deze opgave is de Wapper. Het bestaande onthaalpaviljoen heeft het grote Wappervraagstuk volgens hen niet opgelost. Een nieuwe interventie kan dat wel volgens dit team. Dat vraagstuk is erg gevoelig en complex. De Wapper is een plein dat er geen was, en heeft nog altijd moeite om er een te worden.

Ze omarmen ook het idee van een belevingsparcours. De nieuwe infrastructuur kan een rijk verhaal brengen waarin er naast het huis en haar verzameling ook ruimte is voor een goede shop en een plek om iets te drinken met uitzicht op de tuin. De kavel langs Hopland biedt volgens hen een schitterende kans om een nieuwe interface te worden tussen de passant en de wereld van Rubens. Bovenbouw heeft met het communicatieparcours voor Niras in Dessel, met zijn inzending voor het Stadhuis en met de renovatie van de panden aan de Leysstraat bewezen zich te kunnen inleven in de rijkdom van een gelaagd verleden.

Bovenbouw gaat voor deze opdracht een samenwerking aan met: Callebaut Architecten, Restauratiedeskundige; Land in Zicht, Landschapsarchitect; Bollinger Grohmann, deskundige Stabiliteit en Deerns Nederland, Studiebureau Technieken en Duurzaamheid.

De in de motivatie getoonde ambitie om werk te maken van de Wapper als stedelijk plein door er mogelijk een gebouw op te richten en de idee om de locatie Hopland als een interface te zien tussen Rubens en publiek domein, laten verwachten dat dit team een concept zal presenteren dat niet alleen museaal, maar ook stedenbouwkundig sterk is.

Selectiecriteria 2:

de vakbekwaamheid

Het bureau Bovenbouw Architectuur is opgericht in 2011 door zaakvoerder Dirk Somers (*1976) en bestaat uit een team van 17 getalenteerde en internationaal gerekruteerde medewerkers. Voordien leidde hij samen met Erik Wieërs het bureau Huiswerk Architecten (2001-2011).

Op zoek naar de latente betekenissen van de architectuur, ontwikkelde Bovenbouw Architectuur een ontwerppraktijk gekenmerkt door een intense wisselwerking tussen bouwen en beschouwen. Geïntrigeerd door noties als concept en context, eigentijdsheid en dagelijksheid, functie en constructie, graaft Bovenbouw in de betekenislagen van de architectuur.

Bovenbouw probeert de rol van de architect te herdenken en daarbij theorie en ontwerp als gelijkwaardige instrumenten in te zetten. In een sequens van zoeken, vinden, uittesten, nuanceren en onderbouwen ontstaan architectuurprojecten, niet als een explicitering van een bepaald idioom maar als een momentum, een beschouwing over het bouwen.

Dirk Somers doceert sinds 2003 Architectonisch Ontwerpen aan de TU Delft en is sinds 2011 professor architectuurontwerp aan de Universiteit Gent. Occasioneel publiceert hij voor het tijdschrift Oase of geeft hij thematische lezingen over onderwerpen als tektoniek, materialisatie of stedelijke architectuur. Bovenbouw stelde al tentoon op de Biënnale van Venetië in 2012, in de Architekturgalerie München in 2013 en in deSingel in Antwerpen.

Selectiecriteria 3:

de relevante ervaring

Bovenbouw realiseerde relevante referenties waaronder recent de historische gebouwen die in Antwerpen in opdracht van AG Vespa. Andere referentieprojecten van Bovenbouw zijn onder ander

het politiekantoor in Schoten, een schooluitbreiding in Rumst en het ontwerp voor de renovatie van het Antwerpse stadhuis in Open Oproep.

5 Bureau Beckers Noyez Architecten

Selectiecriteria 1:

de algemene ontwerpmatige deskundigheid met betrekking tot de projectopdracht

Hun herbestemming van een leegstaand en vervallen legerdepot aan de rand van het abdijdomein Sint-Bernardus in Hemiksem tot een multifunctioneel complex met gemeenschapsfuncties toont een waardevolle aanpak die ook voor de Rubenssite relevant is. Het uitgebreide programma omvat een feestzaal, buitenschoolse kinderopvang, een muziekacademie, een polyvalente sportzaal, lokalen voor allerhande verenigingen, de scouts, een dienstencentrum lokalen voor het Rode Kruis, een conciërgewoning en een gemeentemagazijn, samen goed voor een oppervlakte van 9000 m². Dat vond gemakkelijk plaats in de oude loods, maar een dergelijk utilitair gebouw de uitstraling geven van een publieke, gemeenschapsvormende plek is niet vanzelfsprekend.

Ze slaagden erin door aan het monotone, langwerpige volume van het voormalige legermagazijn twee, met cortenstaal beklede volumes toe te voegen. Deze hebben een duidelijke signaalfunctie, naar analogie met de oorspronkelijke toegangspoorten van het gebouw en geven het oude gebouw een nieuw iconisch onthaalgedeelte. Verder sneden ze een patio uit het volume als het centrale ontmoetingsplek als toegang en speelplaats voor de kinderopvang, de muziekacademie en de jeugdverenigingen.

Beckers- Noyez-architecten (BNa) motiveert zijn kandidatuur met hun gebouwen van meerdere ontmoetingscentra, die ontworpen werden als paviljoenen in een parkomgeving. Ze houden ervan te onthalen, zo stellen ze. Telkens vormen de poorten het scharnier tussen het parklandschap en het stedelijk weefsel. Chaos versus rust, een contrast dat BNa wil versterken. De kracht ontdekken van het binnengebied is wat volgens hen geldt en dat gaat ook op voor de Rubenssite. Het scharnier voor de totaalbeleving wordt voor hen het bezoekerscentrum dat directe/indirecte linken legt naar het Rubensgerelateerd erfgoed.

Het kan volgens hen een uitkijkpost worden waar visueel verband gelegd kan worden met de kerken, musea of andere erfgoedplekken als een onderdeel van de verhaallijn. Het belevenisparcours moet volgens hen uitdagend zijn: binnen/buiten, donker/licht, boven/onder, oud/nieuw moeten afwisselen, als een slinger doorheen de functionele infrastructuur, maar met respect voor het bestaande. BNa ziet het bezoekerscentrum als een losstaand vertikaal tuinpaviljoen die de bestaande ommuring overstijgt.

Voor de stabiliteit willen zij de deskundigheid van Util aanspreken en HP engineering voor de speciale technieken. Voor het landschappelijke zal BNa zich laten bijstaan door een nog nader te bepalen landschapsbureau en een specialist inzake erfgoed.

Met deze visie en referenties kan men van dit team een kwaliteitsvolle onthaalinfrastructuur verwachten, een sterk gebouw met een bijzonder karakter toevoegt aan de historische context.

Selectiecriteria 2:

de vakbekwaamheid

Bureau werd gesticht in 2015 als een zelfstandige praktijk van Jonas Beckers en Karolien Noyez
Jonas Beckers (°1977) studeerde aan de Hogeschool voor Wetenschap en Kunst Sint-Lucas, Gent (1998-2003). Hij studeerde af met grote onderscheiding en werd als kandidaat van het
afstudeerjaar 2003 geselecteerd voor de Meesterproef 2003 van de Vlaamse Bouwmeester.

Hij deed werkervaring op bij Beel-De Geyter architecten, Gent, was projectarchitect in het
architectenbureau Ludwig Beckers, Bornem/Hingene en sinds 2006 realiseerde hij projecten in
samenwerking met Ludwig Beckers Architect en Karolien Noyez architect.

Karolien Noyez (°1980) studeerde af aan de Hogeschool voor Wetenschap en Kunst Sint-Lucas,
Gent (1998-2003) met onderscheiding.

Ze deed werkervaring op als medewerker bij architect Eugene Liebaut in Aalst, was medewerker bij
Dierendonck Blancke architecten in Gent, was projectarchitect bij Stéphane Beel architecten in
Gent werkt sinds 2006 samen met Jonas Beckers en Ludwig Beckers.

Hun realisaties werden gepubliceerd in week- en vakbladen, A+ en het Jaarboek Architectuur
Vlaanderen, kreeg verschillende Belgische prijzen en werd tentoongesteld.

**Selectie criterium 3:
de relevante ervaring**

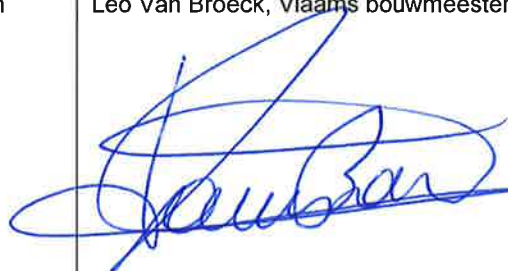
Naast enkele private woningen en een Brasserie in Kalfort Bornem realiseerden zij volgende
publieke referenties: het Transithuis Oostende (Meesterproef), het Gemeenschapscentrum
Vrededaal, het Gemeenschapscentrum Depot Deluxe in Hemiksem en ontwierpen het
Gemeenschapscentrum Kloosterheide in Bornem.

5 DE SELECTIE

Op basis van voorgaande motieven, selecteert de opdrachtgever de in 4.3 voornoemde ontwerpers |
ontwerpteam met oog op deelname aan de beperkte ontwerpenwedstrijd.

Opgemaakt te Brussel, op 14/10/2016

Handtekeningen:

Christian Rapp, Stadsbouwmeester Antwerpen 	Leo Van Broeck, Vlaams bouwmeester
---	--

Jan Rombouts, Kabinetsadviseur Kabinet Cultuur,
Stad Antwerpen

Seda Malef, Stadsbeheer Stad Antwerpen

Johan Veeckman, Monumentenzorg Stad
Antwerpen

